

Izborni savezi s ograničenim rokom upotrebe

Da li bi uvođenje veћег cenzusa za koalicije nego za partije koje samostalno izlaze na izbore dovelo do poštenije raspodele mandata

Председник Социјалдемократске странке Борис Тадић највише је да ће с председником Демократске странке Бојаном Пајином разговарати о заједничком наступу на поновљеним изборима у Белој Паланци. Чедомира Јовановића није помињао. Неки у овоме виде само још једну потврду разлаза у ЧВЧ коалицији. Нико од њих се, чини се, не узбуђује претерано због тога, јер су уједињени постигли свој главни циљ – прелазак цenzуса. Уколико би нека од ових странака (најпре би то могао да буде Јовановићев ЛДП) одлучила да уђе у власт, воља бирача била би би био прекинут.

Неки аналитичари процењују да би ови постизборни трансфери, односно комбинације, долатно повећали изборну апстиненцију, јер се поставља питање чему одређивање бирача за неку политичку групуацију, ако ће она трајати само до изборне ноћи.

Политички аналитичар Драгомир Анђелковић наводи да је коалиција „Чеда-Чанак-Борис“ и била формирана само да би прешла цenzус.

„Сврха њиховог удруживања на крају је потврђена јер су успели да уђу у парламент, што ће омогућити да њихове партије имају стабилно финансирање. Ипак, реч је о парти-

јама различитих идеолошких и партијских оријентација и тешко је било очекивати да ће они остати заједно и после 24. априла“, наводи Анђелковић.

Подсећања ради, удружени Тадић, Чеда и Чанак су на априлским изборима освојили готово 190.000 гласова, што је за петнаестак хиљада мање него што је савез Тадића и Чанка без Чеде освојио на изборима пре две године.

Чеда је, пак, у коалицији са БДЗС и СДУ добио близу 121.000 гласова.

Савезници у овој коалицији имали су о појединим битним политичким и државним питањима и дијаметрално супротне ставове, јер

Драгомир Анђелковић

Чедомир Јовановић и Ненад Чанак сматрају да је Косово независно, док Тадић не дели тај став.

Коалиција Демократске странке Србије и Двери идеолошки је уједињенија. Реч је о две партије које се противе уласку Србије у ЕУ и залажу се за чврсту сарадњу с Русијом. Некадашњем лидеру и оснивачу ДСС-а Војиславу Коштуници неки најближи партијски сарадници замерали су што пре избора 2014. године није желео да прави савез с

Бранко Радун

Демократске странке Србије и Двери идеолошки је уједињенија. Реч је о две партије које се противе уласку Србије у ЕУ и залажу се за чврсту сарадњу с Русијом. Некадашњем лидеру и оснивачу ДСС-а Војиславу Коштуници неки најближи партијски сарадници замерали су што пре избора 2014. године није желео да прави савез с

Демократске странке Србије и Двери идеолошки је уједињенија. Реч је о две партије које се противе уласку Србије у ЕУ и залажу се за чврсту сарадњу с Русијом. Некадашњем лидеру и оснивачу ДСС-а Војиславу Коштуници неки најближи партијски сарадници замерали су што пре избора 2014. године није желео да прави савез с

Демократске странке Србије и Двери идеолошки је уједињенија. Реч је о две партије које се противе уласку Србије у ЕУ и залажу се за чврсту сарадњу с Русијом. Некадашњем лидеру и оснивачу ДСС-а Војиславу Коштуници неки најближи партијски сарадници замерали су што пре избора 2014. године није желео да прави савез с

Демократске странке Србије и Двери идеолошки је уједињенија. Реч је о две партије које се противе уласку Србије у ЕУ и залажу се за чврсту сарадњу с Русијом. Некадашњем лидеру и оснивачу ДСС-а Војиславу Коштуници неки најближи партијски сарадници замерали су што пре избора 2014. године није желео да прави савез с

његову грешку, а учи поновљених избора успели су чак и да допринесу обједињавању готово целокупне опозиције, па су ДС и Саша Радуловић позвали и своје бираче да гласају за њих.

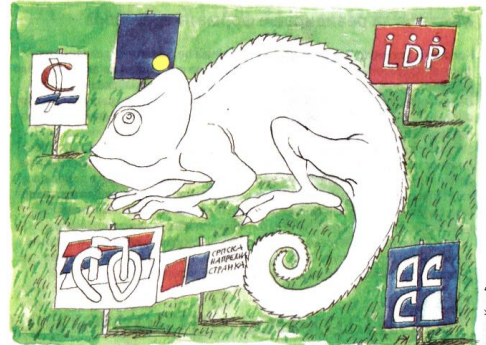
Ни пре избора нису крили да ће имати засебне посланичке клубове, али то никако није био сигнал да постоји сукоб на релацији Рашковић-Ивић – Обрадовић.

Политички аналитичар Бранко Радун нема dileму да је прављење свих коалиција било једнократно и да су оне важиле до 24. априла.

„Њихови лидери били су сигурни да самостално не би могли да пређу цenzус, па су одлучили да пронађу коалиционог партнера да би то успели. Истраживања јавног мњења показивала су да они самостално не би имали више од три одсто. Показало се да је њихово обједињавање тактички било исправно, али без дугорочне стратешке важности“, сматра Радун.

Показало се и да је ДС направилу добру одлуку правећи коалицију с Новом странком и Заједно за Србију. Добили су 10.000 гласова више него 2014. године. Ова изборна листа, међутим, освојила је три посланичка места мање, јер је у садашњи сазив републичког парламента ушло више партија.

Владимир Гоати из Транспарентности Ср-

Новаца Кошћ

бија оцењује да су априлски избори били „борба за гoли живот“ ових странака. Сматра да би требало да се следећи пример Пољске и да се увезде степенасти изборни цenzус.

„Не треба измишљати ништа ново. Ако је реч о двочланој коалицији, цenzус би требало да буде седам одсто, трочланој девет одсто. За оне који, попут радикала или ДБ, излазе самостално, цenzус би требало да остане пет одсто. Да је овај степенасти цenzус био на снази, ван парламента би остале коалиције СДС-ЛСВ-ЛДП и ДСС-Двери“, каже Гоати.

Владимир Гоати

Ово решење и даље би омогућавало великим странкама, попут СНС-а, да шлепују мале странке са собом. Српска напредна странка, речимо, на овим избо-

рима на својој листи је окупила велики број партија, од левнице, попут Покрета социјалиста, до деснице, оличене у Српској народној странци Ненала Поповића.

Кад год се разговарало о евентуалном увођењу двостепеног цenzуса, против су биле и велике партије, што је доказ да и њима ови изборни савези одговарају. Политички аналитичари кажу да неке мање странке, попут СДПС-а Расима Љајића, доносе гласове у једном делу Србије или, пак, везују део бирачког тела за коалицију, као што је то случај с ПУПС-ом и пензионерима.

Анђелковић сматра да СНС-у сада не смета велики број партија на листи јер њихов лидер Александар Вучић ужива велику популарност. Ипак, како каже, у тренутку кад му падне популарност, да постоји степенасти цenzус, и напредњаци би се замислили пре него што би позвали велики број партија на своју изборну листу.

Д. Спалевић